

KORT OM AI WEIWEI

Född 1957 i Peking av poeten Ai Qing och konstnären Gao Ying.

Samma år blev hans far utpekad som folkfiende av regimen och skickad till ett arbetsläger i en avlägsen regim tillsammans med familj.

Familjen kom tillbaka till Peking först 1975 när kulturrevolutionen tagit slut.

1979 var Ai Weiwei med och startade den legendariska konstgruppen *The Stars* i Peking.

1981 flyttade han till New York med intentionen att aldrig komma tillbaka.

Han har berättat att han sade till sin mamma på väg till flygplatsen att han »var på väg hem». I New York arbetade han som konstnär, försörjde sig som pokerspelare och studerade även på Parsons School of Design.

1993 blev Ais far sjuk och han flyttar tillbaka till Kina.

Arbetar under 1990-talet som konstnär, curator och arkitekt. Ger ut *Black Cover Book* och *White Cover Book* med konst av unga konstnärer i Kina. 2005 startar han sin blogg på sina.com.cn. Den stängs ner 2009 efter att han lagt upp namn på 5000 barn som dött i jordbävningen i Sichuan 2008. Regeringen försökte mörka antalet döda barn eftersom de många kollapserna av skolbyggnaderna berodde på byggfusk.

2007 medverkar han på Documenta i Kassel med *Fairy tale*, en stor installation.

2009 blir han misshandlad av polis i Chengdu, Sichuan, när han ska vittna i en rättegång mot en aktivist. Detta leder senare till en livshotande hjärnblödning.

2010 äger utställningen *So Sorry* på Haus der Kunst i München rum, Ais hittills största retrospektiva utställning. Bland annat täcker Ai byggnaden med 9000 skolryggsäckar som på kinesiska bildar meningen »Under sju år levde hon lyckligt i denna värld», ett citat från en mor som förlorat sitt barn i Sichuan-jordbävningen.

Våren 2011 visas verket *Sunflower Seeds*, ett hav av 100 miljoner handgjorda solrosfrön i porslin, på Tate Modern i London.

I april 2011 arresteras Ai Weiwei. Han släpps igen i juni samma år.

I november 2011 utnämndes han till nummer 1 på tidningen *Art Reviews* lista över konstvärldens mest inflytelserika personer.

MIKAEL OLSSON

Jag var i Beijing 2006 och passade på att besöka konstgallerier när jag var där. Det finns ett stort galleriområde som heter 798 och så finns Caochangdi lite längre ut där Ai Weiweis galleri ligger. När jag var där blev jag tipsad om att han hade sin ateljé i närheten. Det fanns inga skyltar men jag hittade till slut och knackade på. Jag besökte hans hem och studio, vi satt sedan och diskuterade på hans gård där jag fotograferade honom. Den är som många kinesiska innergårdar omgärdad av en hög mur. Det var fridfullt.

Han frågade mig var jag var ifrån och jag svarade »Sverige, Göteborg», varpå han förvånande nog berättade att han varit där. Jag kollade upp det efteråt och han var med i utställningen *Förändring / utveckling* på Göteborgs konsthall 1995. Folke Edwards hade tillsammans med Sveriges dåvarande kulturattaché i Kina Nils Olof Ericsson gjort en utställning med samtida konstnärer från Beijing och Shanghai. Troligen en av de första utställningarna med Ai Weiwei i Europa.

Året därpå medverkade han i *Documenta XII*. Det var en del förberedelser i studion inför detta och jag fick även se andra pågående projekt. Byggnaderna han ritat var inspirerande och vackra. Jag slogs av att hans arkitektur var en blandning av kinesisk och västerländsk tradition. Ai Weiwei är en väldigt fokuserad person, trevlig och ödmjuk. Han överraskade mig genom att även intressera sig för mitt arbete. Det kändes smickrande.

Staden Beijing hade förändrats sedan mitt förra besök 1991 då jag reste runt i Kina i fyra månader. Då dominerades gatorna av cyklar. Nu är det bara bilar och tät trafik.

Mikael Olsson bor i Göteborg/Stockholm. Han är aktuell med en separatutställning på House of Sweden i Washington DC den 1 mars. Han har fotograferat de unika bilderna på Ai Weiwei här bredvid.

CHRIS DERCON

Jag mötte Ai Weiwei första gången för tio år sedan under ett juryuppdrag i Peking. Det var intressant för jag lärde först känna honom som förläggare, producent, arkitekt och designer. Sedan när jag gjorde en utställning med arkitekterna Herzog & de Meuron som samarbetat med många konstnärer så var Ai Weiwei med, som konstnär. Sedan var han i München för en konferens och blev väldigt fascinerad av Haus der Kunst, museet jag ledde. Byggnaden var en överraskning för honom. Haus der Kunst var Hitlers privata konsthall och ett tydligt exempel på nazistisk arkitektur. Den pompösa byggnaden, skapad av en totalitär regim, påminde honom om alla dessa byggnader i Kina, byggda av kommunistpartiet för att prisa kulturen, politik och sig själva. Han sa »Jag känner mig som hemma här. Den här sortens arkitektur är något jag kan arbeta emot.» Vi bjöd in honom att göra en stor utställning på Haus der Kunst. Det kom att likna ett arkitektoniskt projekt. Vi gjorde många nya verk och Ai Weiwei var förstas mycket inspirerad av byggnaden, som blev en del av utställningen. Vi arbetade med den i tre år och gjorde bland annat en utställnings-

katalog som bara kostade tre euro. Det anknöt till hela idén om massan och mångfaldigande, vilket är typiskt för Kinas historia och för dess nutid. I slutet av sommaren när utställningen öppnande så kom Ai Weiwei med en stor grupp medarbetare, inklusive kockar. När jag såg honom på middagen den kvällen såg han inte alls att må bra ut. Så jag sa »Weiwei, vad är det som är fel?» Han förklarade att han hade huvudvärk. Vi kom överens om att det nog var bäst att ta honom till ett sjukhus.

Personalen undersökte honom och såg att något var fel, men visste inte vad. Det var söndag och de sa att vi skulle komma tillbaka dagen efter istället. Då råkade av en händelse sjukhusets bästa hjärnkirurg komma förbi. Han hade hört ryktet om den galna kinesiska konstnären som befann sig på hans sjukhus. Han tittade på Ai i tio minuter och sa sedan; »du ska inte bara stanna över natten, vi kommer behöva operera direkt.» Han hade en hjämlödnings och de kunde se att det berodde på våld utifrån. Att Ai Weiwei låg på ett tyskt sjukhus för att han hade blivit misshandlad av polisen i Chengdu, Sichuan skapade förstas en skandal. Det räddade också hans liv. När Ai skrevs ut från sjukhuset var det första han ville göra att besöka ölfesten i München. Det finns en video däriifrån där han masserar mitt huvud i ett öltält. För då hade jag fått huvudvärk, efter att allt det här hänt.

Chris Dercon är en belgisk curator och chef för Tate Modern i London. Fram till våren 2011 var han chef för Haus der Kunst i München där »So Sorry», den hittills största utställningen med Ai Weiwei visades mellan oktober 2009 till januari 2010. När intervjun ägde rum bar Dercon av en händelse en jacka sydd av Ai Weis mor.

ANDERS KOLD

Ai Weiwei besökte Louisiana i december 2010 för att planera den kommande utställningen och han var väldigt oroad över sin situation. Han uttryckte det på sitt typiskt lugna sätt, även om han var bedrövad över utvecklingen. Tanken var att han skulle producera nya verk för oss, men sedan försvann han. Det är först i efterhand som man kan prata om att han blev gripen. Eftersom han bara försvann och inte hördes av kunde han lika gärna ha kunnat vara död. Men vi bestämde att vi skulle fortsätta och visa honom, död eller levande.

Jag har träffat honom två gånger och han har en väldigt stark personlighet. Det finns mycket dokumenterat där han agiterar med myndigheterna och polisen men annars framstår han som en gammal vis man. Det är säkert en typisk västinfluerad idé om kinesiska visa män, men man kan också se att de i hans omgivning refererar till honom som »Master Ai». Han är väldigt lugn och absolut underbar. Han är väldigt noggrann med språket, även när han talar om hemska saker.

Man kan säga mycket om hans konst men jag tror att det kan kopplas till idén om konceptuell konst, som för många människor framstår som väldigt dunkel. Den är fetischerad i konstvärlden och är lite fast i sitt elfenbenstorn. Det är den heliga gralen. Ai Weiwei är en konstnär som bygger monument, diskuterar sociala och politiska frågor och skapar en atmosfär som påverkar sinnena. Han realiserar och materialiserar alla de här idéerna om konceptuell konst som föddes i Europa på 1900-talet. Nu har vi en vis kinesisk man som förklarar dem för det globala samhället.

Anders Kold är curator på Louisiana, bland annat för den stora Ai Weiwei-utställning som stängde i februari 2012.